

[Bækgaard.]

fattende Kartoffeldyrkning er bedst, og hvor man erfaringsmæssigt dyrker mange Kartoffler, men paa Grund af Reduktionen af Svineproduktionen vil faa vanskeligt ved at udnytte denne Avl. Jeg skal naturligvis ikke forsøge at give nærmere Anvisning i saa Henseende. Jeg vil kun tillade mig at pege paa den Kendsgerning, som Statistikken viser, at de Amter i Jylland, som har den daarligste Kornafgrøde, og som altsaa er mindst rentable for Korndyrkning, har de største Arealer med Kartoffler og, mærkeligt nok, som jeg nævnte før, gennemgaaende ogsaa de største Kartoffelafgrøder. Ifølge den Beretning, som et af „Dansk Arbejde“ nedsat Udvalg har afgivet, avles der i Aalborg og Ringkøbing Amter langt de fleste Kartoffler, ikke alene absolut paa Grund af Amternes store Udstrækning, men ogsaa relativt, procentvis. Henholdsvis 5,8 og 4,4 pCt. af Landbrugsarealet i disse Amter anvendes til Kartoffeldyrkning. Der er et tredje Amt, som procentvis ligger lige saa højt som Ringkøbing Amt, nemlig Frederiksborg Amt, hvor Tallet er 4,5 pCt. Disse Tal peger i Retning af, hvor der avles mange Kartoffler og er Brug for udvidede Afsætningsmuligheder. Naar disse Tal ligger betydeligt over Gennemsnittet i Amterne og over de øvrige Amters Tal, betyder det dog ikke, at der ikke ogsaa er Egne indenfor disse øvrige Amter, som har lignende Betingelser for og er paa samme Højde med Hensyn til Kartoffelavl. Jeg tror saaledes, at de Dele af Viborg, Vejle og Ribe Amter, som grænser op til Aalborg og Ringkøbing Amter, ligger ved Siden af disse i saa Henseende.

Men foruden de Dyrkningsmuligheder og den Produktionsmængde, jeg nu har omtalt, er der ogsaa Grund til at tage i Betragtning de Afsætningsmuligheder, der i Forvejen er til Stede. Den højtærede Minister har jo peget paa dette Forhold, og jeg gaar ud fra, at der ogsaa vil blive taget Hensyn hertil. Frederiksborg Amt, der, som jeg nævnte før, staar højt procentvis og tillige med Hensyn til den absolutte Mængde — det er det af Øernes Amter, hvor der avles den største Mængde pr. Arealenhed —, har jo gode Afsætningsmuligheder, idet det kan forsyne Storbyen København med Kartoffler. Jeg kan for Resten slet ikke forstaa, at man interesserer sig saa stærkt for at komme til at levere efter Kontrakterne med den Pris, her er Tale om, 3 Kr. pr. 100 kg, idet de paagældende sikkert er vant til at faa en højere Pris ved at sælge Fødemidler direkte til København. Naa, men den Fabrik, der

findes der, betyder naturligvis noget i saa Henseende. Hvad Aalborg Amt angaar, har i hvert Fald en Del af det Lejlighed til at levere til Spritfabrikkerne. Jeg vil ogsaa gerne understrege det, der udtales i Folketingsudvalgets Betænkning, at man bør forsøge at animere til, at Spritfabrikkerne aftager et større Kvantum Kartoffler til Fabrikation end hidtil. Ringkøbing Amt med tilgrænsende Dele af Midtjylland har jo ikke saadanne Muligheder, og det vil derfor findes naturligt, at disse Egne fortrinsvis kommer i Betragtning. Jeg har ogsaa forstaaet paa den højtærede Ministers Udtalelser, at dette vil ske.

Saa vidt jeg har bragt i Erfaring, er der for Ministeren fremsat mange flere Ønsker om Koncession paa eller Tilladelse til Anlæg, end der kan imødekommes, og jeg vil da ønske for Ministeren og for det Udvalg, der skal have med Sagen at gøre, at de maa være heldige med Hensyn til Valget af Pladser, og at de ikke særlig tager Hensyn til Ønskerens Styrke, men at der i særlig Grad tages Hensyn til de naturlige Krav om øgede Afsætningsmuligheder, der gør sig gældende i visse Egne med større Styrke end i andre Egne af Landet.

Med disse Bemærkninger skal jeg paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til hurtig Fremme, idet jeg er enig med Ministeren om, at det er paa høje Tid, at Forberedelser træffes, dersom Kartoffelmelsproduktionen skal udnyttes i den kommende Høst.

Johs. Hansen: Der opstod under Krigen her i Landet et meget betydeligt Antal Kartoffelmelsfabrikker, hvoraf en Del ganske vist var udprægede Spekulationsforetagender, som ikke havde fortjent bedre Skæbne end hurtigt at forsvinde igen, medens andre, og det var slet ikke saa faa, var velbyggede Fabrikker med moderne, første Klasses Maskiner og anlagt paa Steder i Landet, hvor det var fuldt forsvarligt at anlægge dem. Ogsaa disse Foretagender forsvandt imidlertid alle eller standsede dog omsider, paa en enkelt Undtagelse nær, Andels-Kartoffelmelsfabrikken „Midtjylland“ i Brande, og de standsede alle sammen med store Tab, bl. a. fordi der var bundet meget betydelige Kapitaler i dem. Fabrikken i Brande, hvis Skæbne jeg kender bedst, stod saaledes oprindelig Andelshaverne i ca. $\frac{3}{4}$ Mill. Kr., og efter 10 Aars Forløb, da den første Periode var udløbet, i 1927, blev den overtaget af et nyt Selskab, som væsentlig bestod af de gamle Andelshavere, for 112 000 Kr. — der var altsaa afskrevet ca. 600 000